

LECCIÓN TRES

3

TERCERA LECCIÓN

LA ABUELA DE ALICIA

La abuela de Alicia es una señora muy simpática y curiosa. Ya no trabaja, le gusta ver la tele y leer revistas del corazón. Desea mucho conocer al nuevo amigo de Alicia. Por eso, una tarde Alicia lleva a Pedro a su casa.

Alicia: Hola, abuela. Mira, éste es Pedro.

Pedro: Mucho gusto, señora.

Abuela: Encantada, joven. ¿Qué tal? ¿Cómo estás?

Pedro: Muy bien, muchas gracias, ¿y usted?

Abuela: ¿Cómo? ¿Qué preguntas?

Pedro: ¿Cómo está usted?

Abuela: Ah, pues, bastante bien. Ya soy bastante mayor, pero, bueno, leo mucho, veo la tele, escucho música clásica, escribo “emilios” a mis amigos ...

Pedro: ¿Perdón? No comprendo bien, ¿qué escribe?

Abuela: Pues emilios, mando cartas a mis amigos por Internet.

Alicia: E-mails, ¿ya comprendes?

Pedro: Ah, sí, claro. Entonces es usted una abuela supermoderna.

Abuela: Por supuesto, no me gusta estar inactiva, ahora, por ejemplo, estudio dos lenguas extranjeras y traduzco poemas del francés al euskera.

Pedro: ¿Qué? ¡Por Dios! Yo estudio sólo un idioma y es bien duro.

Abuela: ¿Sí? ¿Y qué lengua aprendes?

Pedro: ¡Vaya pregunta! Pues español, ¿no se nota?

LAS LENGUAS DE ESPAÑA

En toda España el idioma oficial es el español. Sin embargo, existen seis comunidades autónomas en que se habla también otra lengua que es oficial junto con el español. En Cataluña, Valencia y Baleares se habla el catalán, en Galicia el gallego y en el País Vasco (o Euskadi) y Navarra el euskera. El catalán y el gallego son lenguas románicas, como el español, mientras que el origen del euskera se desconoce.

VOCABULARIO

América f Latina – Latinská Amerika

además (de) – okrem (čoho)

ahora – teraz

aprender (a + inf.) – (na)učiť sa

Baleares f pl – Baleárske ostrovy

bastante – dosť, dostatočne

bien – dobre; veľa, veľmi

carta f – list

catalán, -ana – katalánsky, -a

catalán m – Kataláнец; katalánčina

Cataluña f – Katalánsko

claro, -a – jasný, svetlý

clásico, -a – klasický, -á

como – ako

comprender (+ 4. p.) – rozumieť (čomu)

comunidad f autónoma – autonómna oblasť

(*v Španielsku*)

conocer (zc) – poznať, poznávať

corazón m – srdce

cosa f – vec

desconocer (zc) – nepoznať, nepoznávať

desear – želať si, chcieť

Dios m – boh

dos – dvaja, dve

duro, -a – tvrdý; neľahký, ťažký

ejemplo m – príklad

por ~ – napríklad

entonces – teda, tak; vtedy

escribir – písať

escuchar – počúvať

éste – tento, tu: toto

estudiar – študovať, učiť sa

euskera m – baskičtina

existir – existovať

extranjero, -a – cudzí, zahraničný

francés, -esa – francúzsky, -a

francés m – Francúz; francúzština

Galicia f – Galícia

gallego, -a – galícijský, -á

gallego m – Galícijčan; galícijčina

hablar – hovoriť, rozprávať

joven – mladý, -á

inactivo, -a – nečinný, lenivý

interesante – zaujímavý, -á

joven m, f – mladík; dievča, dievčina

junto (con) – spolu, spoločne (s)

leer – čítať

libro m – kniha

llevar (a) – viesť, priviesť, viezť (niekam)

mandar – posielat', poslať

más – viac(ej)

mejor (que) – lepšie (ako)

mientras (que) – zatiaľ (čo)

mirar – dívať sa, pozerať sa

moderno, -a – moderný, -á

música f – hudba

notar – všimnúť si, spozorovať, uvidieť

novio m – snúbenec, chlapec (*s ktorým chodí dievča*)

nuevo, -a – nový, -á

oficial – oficiálny, -a, úradný, -á

origen m – pôvod

otro, -a – iný, -á

país m – krajina

País m Vasco – Baskicko

poema m – báseň

por eso – preto

por qué? – prečo

pregunta f – otázka

preguntar (+ 4. p.) – pýtať sa (*na čo*)

preguntar (a) – pýtať sa (koho)

profesor m – profesor

que – ktorý, -á

revista *f* (del corazón) – časopis (s článkami zo spoločnosti)

románico, -a – románsky, -a

tele(visión) *f* – televízia

trabajar – pracovať

traducir (zc) – prekladať

ver – vidieť

FRASEOLOGÍA

hablar eslovaco/español/francés...

hablar dos lenguas/el checo/el español...

ver la tele(visión)

traducir de ... a ...

Traduce poemas del francés al euskera.

Hablas español mejor que yo.

No me gusta estar inactivo/a.

¡Claro (que sí)!

¡Perdón!

¿No se nota?

hovoríť po slovensky/po španielsky/
po francúzsky...

hovoríť dvoma jazykmi/po slovensky/
po španielsky...

pozerať sa na televíziu

prekladať z... do...

Prekladá básne z francúzštiny do
baskičtiny.

Rozprávaš španielsky lepšie ako ja.

Nerád/a leňoším.

Samozrejme!/Isteže!

Prepáč!/te!

Nie je to vidieť?

GRAMÁTICA

■ 1. ČASOVANIE PRAVIDELNÝCH SLOVIES V PRÍTOMNOM ČASE

Španielske slovesá sa podľa zakončenia v neurčitku triedia do **troch slovesných tried**. Prítomný čas tvoríme pripojením príslušných koncoviek ku kmeňu (po odtrhnutí koncovky neurčitku -ar, -er, -ir).

Zakončenie v neurčitku:	1. trieda	2. trieda	3. trieda
	-ar	-er	-ir
	hablar	comprender	escribir
(yo)	habl- o	comprend- o	escrib- o
(tú)	habl- as	comprend- es	escrib- es
(él, ella, Ud.)	habl- a	comprend- e	escrib- e
(nosotros, -as)	habl- amos	comprend- emos	escrib- imos
(vosotros, -as)	habl- áis	comprend- éis	escrib- ís
(ellos, ellas, Uds.)	habl- an	comprend- en	escrib- en

Všimnite si, že 2. a 3. slovesná trieda má rovnaké koncovky **okrem koncoviek 1. a 2. osoby množného čísla**.

■ 2. PRÍTOMNÝ ČAS SLOVIES ZAKONČENÝCH NA -CER A -CIR

Prevažná väčšina slovies zakončených na -cer a -cir má **v 1. osobe jednotného čísla nepravidelný tvar**.

Ostatné osoby v prítomnom čase sú pravidelné:

	conocer	traducir
(yo)	cono zco	tradu zco
(tú)	conoces	traduces
(él, ella, Ud.)	conoce	traduce
(nosotros, -as)	conocemos	traducimos
(vosotros, -as)	conocéis	traducís
(ellos, ellas, Uds.)	conocen	traducen

V slovníčku sú tieto slovesá označované (**zc**).

■ 3. NEPRAVIDELNÉ SLOVESO VER (VIDIEŤ)

Nepřavidelné sloveso **ver** má v prítomnom čase nepravidelnú iba 1. osobu jednotného čísla, ostatné osoby sú pravidelné:

veo	vemos
ves	veis
ve	ven

■ 4. ZVRATNÉ NEOSOBNÉ VÄZBY

V španielčine sa pri tvorení neosobných väzieb podobne ako v slovenčine používa zvratné zámeno **se**, ktoré sa **kladie pred slovesný tvar**.

En la República Eslovaca **se** habla eslovaco.

¿No **se** nota?

V Slovenskej republike sa hovorí po slovensky.

Nie je to vidieť?

■ 5. ZÁKLADNÉ ČÍSLOVKY 1 AŽ 20

0	cero		
1	uno (un), una	11	once
2	dos	12	doce
3	tres	13	trece
4	cuatro	14	catorce
5	cinco	15	quince

6	seis	16	dieciséis
7	siete	17	diecisiete
8	ocho	18	dieciocho
9	nueve	19	diecinueve
10	diez	20	veinte

Jediná číslovka **uno, una** má tvar **pre mužský aj pre ženský rod**. Pred podstatným menom mužského rodu sa **uno** skraca na tvar **un**. To platí aj v prípadoch, ak je táto číslovka súčasťou zložených čísloviek (21, 31...). **Ostatné číslovky majú pre oba rody rovnaký tvar.**

Estudia dos lenguas/idiomas.	<i>Študuje dva jazyky.</i>
Yo estudio sólo un idioma.	<i>Ja študujem len jeden jazyk.</i>
Él estudia también una lengua.	<i>On študuje tiež jeden jazyk.</i>
Escribe veintiún ejercicios.	<i>Píše dvadsať jeden cvičení.</i>

Až do číslovky 15 má španielčina zvláštne tvary, ďalej sa až do stovky pripočítavajú jednotky k desiatkam pomocou spojky **y**. Číslovky 16 až 19 majú skrátený tvar.

Základné číslovky stoja **pred podstatným menom** väčšinou **bez člena**. V niektorých prípadoch môžu stáť aj za podstatným menom (*número once – číslo jedenásť*), avšak v tejto pozícii majú často význam radovej číslovky (*lección dos – druhá lekcía*).

Číslovka **dos s určitým členom** znamená **oba, obe**.

Las dos abuelas son de Santander.	<i>Obe babičky sú zo Santanderu.</i>
--	--------------------------------------

3

CONTEXTO COMUNICATIVO

■ AKO NEFORMÁLNE REAGOVAŤ V ROZHOVORE

Pues yo voy a la biblioteca.	<i>Tak ja idem do knižnice.</i>
Pues sí, ya voy.	<i>Veď už idem.</i>
Bueno/Bien, leo mucho y estudio.	<i>Áno (bej), veľa čítam a študujem.</i>
Es usted, entonces, una abuela supermoderna.	<i>To ste teda supermoderná babička.</i>

Uvedené výrazy sa v hovorovej španielčine používajú veľmi často. Ich preklad do slovenčiny je ťažký, lebo v uvedených situáciách nemajú žiadny konkrétny význam, sú to iba „vypchávkové“ slová. Niektoré možnosti prekladu sme naznačili, ale radšej ich neprekladáme vôbec!

■ AKO SA SPÝTAŤ, KEĎ DOBRE NEROZUMIEME

¿Perdón? No comprendo bien.	<i>Prepáčte./Prosím? Nerozumiem dobre.</i>
¿Cómo?	<i>Ako (ste to hovorili)?</i>
¿Eh? (neformální)	<i>Čo?/Čože?</i>

■ AKO VYJADRIŤ PREKVAPENIE/ÚDIV

¡Por Dios!
¡Vaya pregunta!
¡Vaya sorpresa!

Preboba!
To je ale otázka!
To je ale prekvapenie!

■ AKO ZOSILNIŤ VÝZNAM

Habla mucho.
Conoce a mucha gente.
Escribe muchas cartas.
La lengua es muy difícil.
Hablas muy bien.
Es una abuela supermoderna.
Es un idioma superdifícil.
Es bien duro.

Veľa rozpráva. (pri slovesách)
Pozná veľa ľudí. (pri podst. menách)
Píše veľa listov.
Ten jazyk je veľmi ťažký. (pri príd. menách)
Rozprávaš veľmi dobre. (pri príslovkách)
Je to supermoderná babička.
Je to veľmi ťažký jazyk.
Je to veľmi ťažké/tvrde.

Na vyjadrenie množstva používame buď už známe mucho, muy, alebo veľmi modernú predponu super-, prípadne príslovku bien (vo význame veľa, veľmi).

Mucho sa používa v základnom tvare pri slovesách (Habla mucho). V spojení s podstatnými menami má tvary prídavného mena, tzn. s príslušným podstatným menom sa zboduje v rode a v čísle a stojí pred ním (Escribe muchas cartas).

EJERCICIOS

1. DOPLŇTE SLOVESO V ZÁTVORKE V SPRÁVNOM TVARE.

1. Pedro ... (aprender) dos idiomas. 2. Ya ... (hablar-tú) bastante bien eslovaco. 3. Mi amiga Clara no ... (escribir) muchas cartas a su madre. 4. ¿Qué lenguas ... (estudiar-vosotros)? – Pues ... (aprender) el español y el portugués pero ... (ser) bien duro. 5. ¿Ya ... (conocer-tú) al profesor de francés? 6. ¿Qué ... (desear-Ud.)? – ... (desear) hablar con el nuevo profesor de francés, pero no ... (conocer) su nombre. 7. Los jóvenes ... (mandar) muchos emilios por Internet. 8. ¿Qué ... (escribir-vosotras)? – ¡Vaya pregunta! ... los ejercicios de la segunda lección. 9. No ... (comprender-yo) bien la gramática, ... (ser) superdifícil. 10. ¿... (ir-tú) a casa? – Sí, sí. – ¿Pero por qué? Todavía no ... (ser) tarde. – Bueno, ... (desear) ver Gran Hermano en la tele.

/Gran Hermano – Velký brat/

2. DOPLŇTE Z PONUKY VHODNÉ SLOVESO V SPRÁVNOM TVARE.

aprender, comprender, hablar – 2×, escribir, gustar, desear, ser, estudiar, ir

Julia es una estudiante española. Le ... las lenguas y ahora ... el eslovaco. Ya ... bien inglés y alemán, pero el eslovaco ... para ella bien duro. ... bastante, pero todavía no ... bien. ... de vacaciones a Bratislava porque es más fácil ... el idioma en el país donde se ... .

3. PRELOŽTE DO ŠPANIELČINY.

pozerám sa na televíziu – číta časopis – pýtame sa profesora – počúvajú hudbu – rozumieš dobre gramatike? – posielate listy (*vosotros*) – sú veľmi aktívni – čo píšeš? – rozprávate dobre – prekladám cvičenie – študujete veľa (*vosotros*)? – oni nehovoria po slovensky – kde pracujete (*usted*)? – učíme sa jazyky – na čo sa pýtaš? – čomu nerozumiete (*ustedes*)? – Rafael rozumie lepšie ako ja

4. A) NAPOČÍTAŤ PO ŠPANIELSKY DO DVADSAŤ PRE VÁS URČITE NIE JE PROBLÉM. DOKÁŽETE TO AJ POSPIATKY?

B) VYMENUJTE PÁRNE A NEPÁRNE ČÍSLKY DO ČÍSLA DVADSAŤ.

5. PÍ SOMNE PRELOŽTE DO ŠPANIELČINY A ČÍSLKY VYPIŠTE SLOVAMI.

10 nových listov – 3 ťažké problémy – 15 španielskych básní – 20 slovenských študentiek – 1 katalánska priateľka – niekoľko pekných ulíc – veľa francúzskych študentov – 5 spokojných profesorov – 2 cudzie jazyky – mnoho ťažkých problémov – 14 príbuzných – 19 supermoderných knižníc – veľa nádherných pláží

6. ODPOVEDZTE NA OTÁZKY.

1. ¿Qué lenguas estudias? 2. ¿Por qué estudias español? 3. ¿En qué países se habla español? 4. ¿Por qué es importante estudiar idiomas extranjeros? 5. ¿E fácil aprender un idioma nuevo? 6. Dónde aprendes mejor, ¿en casa o en la biblioteca? 7. Además del español, ¿qué lenguas son oficiales en España? 8. ¿En la República Eslovaca se habla sólo eslovaco? 9. ¿Conoces a muchos extranjeros? 10. ¿Es fácil el eslovaco para los extranjeros?

7. VYPOČUJTE SI DIALÓG MEDZI ŠPANIELSKOU PROFESORKOU A JEJ ŠTUDENTMI FERNANDOM A ELENOU. PODĽA NAHRÁVKY DOPLŇTE CHÝBAJÚCE SLOVÁ.

Profesora: Fernando, ¿..... estudias el español?

Fernando: Bueno, porque deseo ir de ..... a la América Latina y hablar con ..... en su idioma. ...., me gusta mucho ..... la música latinoamericana.

Profesora: Muy ....., Fernando. Y tú, ¿Elena?

Elena: Pues, el español es una lengua ....., porque se habla en muchos países y yo deseo ..... en España. También me gusta ..... libros y revistas en español y escribir ..... a mis amigos en .....

Profesora: ¿ ..... a mucha gente que habla español aquí?

Fernando: Sí, conozco a unos ..... españoles que son bien simpáticos.

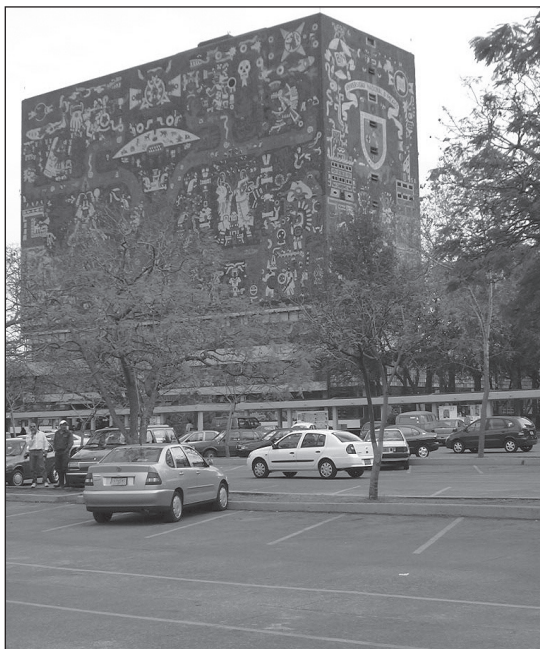
Elena: Bueno, mi ..... es español.

Profesora: ¿Ah, sí? ¡ ..... sorpresa!

6. Popocatépetl (México)

7. Universidad Nacional Autónoma de México
(Ciudad de México)

8. A VY PREČO ŠTUDUJETE ŠPANIELČINU? OZNAČTE VARIANT, KTORÝ NAJLEPŠIE VYSTIHUJE VÁŠ MOTÍV.

Estudio el español porque (deseo):

- leer revistas
libros
- escuchar la música española
la música latinoamericana
- hablar con los amigos de España
- ver la televisión
- escribir cartas
un libro en español
poemas a mi novia española
- traducir libros
- ir de vacaciones a México, Chile, Argentina
- trabajar en Chile
- mi novio/a es español/a
- me gusta mucho

9. DOPLŇTE PODĽA KONTEXTU MUY, MUCHO, BIEN.

1. Es un chico que conoce ... idiomas. 2. Es ... importante hablar ... inglés. 3. Laura habla ... pero no ... bien. 4. Trabajar en el extranjero es ... duro. 5. ... gente habla sólo su lengua. 6. Los estudiantes escriben ... ejercicios y aprenden ... gramática también. 7. Se traducen ... libros del español al eslovaco. 8. No conozco a ... chicas francesas.

10. VHODNE ZAREAGUJTE.

1. Mi abuela ya es mayor, pero aprende muchas cosas nuevas, por ejemplo, cómo leer revistas del corazón en Internet. – .....
2. ¡Laura tiene tres novios! – .....
3. Por favor, ¿qué fecha es hoy? – .....
4. Ya es tarde, voy a casa. – .....
5. Ay, Cristina habla español mejor que yo. – .....

11. PRELOŽTE DO ŠPANIELČINY.

veľa študuje – je to veľmi zaujímavé – učíme sa veľa vecí – veľmi dobre prekladajú – je to veľmi moderné mesto – poznáš veľa slovenských študentiek? – posielala kamarátovi veľa e-mailov – veľa čítam – čítame veľa zaujímavých kníh – už píšete dosť dobre (*vosotros*) – veľmi sa mi páči španielska hudba – poznám veľa ľudí – je veľmi sympatická, pretože veľa nerozpráva

12. POZNÁTE JAZYK, V KTOROM SÚ NAPÍSANÉ NASLEDUJÚCE TEXTY?

A) Declaración Universal de Derechos Humanos

Artículo 1 : Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos y, dotados como están de razón y conciencia, deben comportarse fraternalmente los unos con los otros.

B) Declaració Universal de Drets Humans

Article 1: Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i en drets. Són dotats de raó i de consciència, i han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres.

C) Declaración Universal dos Dereitos das Persoas

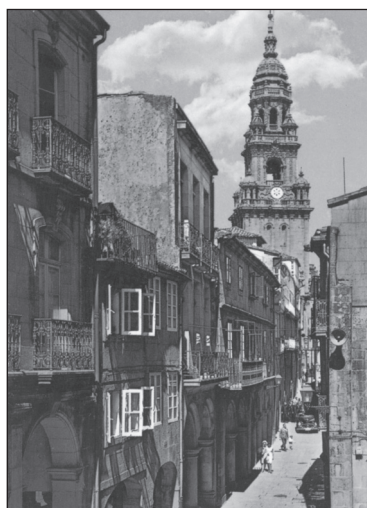
Artigo 1º : Tódos los seres humanos nacen libres e iguais en dignidade e dereitos e, dotados como están de razón e conciencia, débense comportar fraternalmente uns cos outros.

D) Giza Eskubideen Aldarrikapen Unibertsala

1. atala : Gizon-emakume guztiak aske jaiotzen dira, duintasun eta eskubide berberak dituztela; eta ezaguera eta kontzientzia dutenez gero, elkarren artean senide legez jokatu.

8. San Sebastián (Euskadi)

9. Santiago de Compostela
(Galicia)

10. Las Ramblas (Barcelona)

13. PRELOŽTE DO SLOVENČINY

1. ¿Conoces al novio de Carolina? 2. ¿Con quién hablas? 3. ¿Qué escribís? 4. No comprendemos bien. 5. ¿Qué desea Ud., señor? 6. ¿Qué traduces? 7. ¿Eres extranjero? 8. Deseo estudiar en el extranjero. 9. ¿Ves bien? 10. ¿Por qué no traducís los ejercicios? – Porque son difíciles. 11. No me gusta ver la tele. 12. Conozco a muchos extranjeros que trabajan en Bratislava. 13. ¿Qué escribe Pedro? 14. ¿Por qué no escribes a Pedro?

14. PRELOŽTE DO ŠPANIELČINY.

1. Ako sa naučiť cudzí jazyk? 2. Je dôležité učiť sa gramatiku, písať cvičenia, prekladať zo slovenčiny do španielčiny a veľa sa rozprávať s kamarátmi. 3. Moja babička je veľmi aktívna, už hovorí po španielsky lepšie ako ja! 4. Prepáčte, ako ste to hovorili? Ešte dobre nerozumiem. 5. Poznám veľa ľudí, ktorí hovoria iba jedným jazykom. 6. Čo píše Peter v liste? – Že je na prázdninách v Mexiku a má sa tam veľmi dobre. 7. Úradným jazykom v Španielsku je španielčina, ale rozpráva sa tam aj inými jazykmi, napr. po katalánsky, po galícijsky a po baskicky. 8. Nerád sa pozerám na televíziu, ale veľa počúvam klasickú hudbu. 9. Čo to je? – To je básnička v baskičtine. 10. Manuel chce pracovať v Slovenskej republike, a preto sa učí po slovensky. Slovenčina je však preňho veľmi ťažký jazyk.